

Методологічні засади організації та проведення обстеження робочої сили

Інтернет-конференція

Україна, як і кожна країна, яка ратифікувала Конвенцію Міжнародної організації праці (МОП) 1985 року № 160 «Про статистику праці», зобов'язана регулярно збирати, здійснювати обробку та публікацію основних статистичних даних з праці, зокрема щодо **робочої сили** й окремих форм трудової діяльності, зайнятого та безробітного населення тощо. З огляду на це, з 1995 року, в практику роботи органів державної статистики, було запроваджено вибіркове обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності (з 2019 року – обстеження робочої сили (далі ОРС)).

МЕТА ОРС

- отримання даних щодо складу та структури робочої сили;
- вимірювання обсягів зайнятості населення, напрямів діяльності населення;
- визначення рівня безробіття населення

ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ ОБСТЕЖЕННЯ

- використання єдиних методологічних підходів, які відповідають міжнародним стандартам;
- отримання надійної інформації на державному та регіональному рівнях;
- забезпечення співставності у динаміці даних щодо показників, отриманих за результатами обстеження

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСТЕЖЕННЯ

Органи державної статистики здійснюють **ОРС** із використанням таких статистичних формулярів:

Форма № 1-ОРС

«Анкета домогосподарства»;

Форма № 2-ОРС

«Анкета обстеження робочої сили»

Для поширення вибірових даних, отриманих за відповідями респондентів, на генеральну сукупність, розраховується система статистичних ваг, які призначені для врахування загальних імовірностей уключення домогосподарств до вибірки, урахування фактичних рівнів відмов домогосподарств та окремих осіб від участі в обстеженні, гармонізації результатів обстеження ОРС з даними демографічної статистики щодо чисельності та статево-вікової структури населення тощо.

Обстеження проводиться щомісячно за місцем постійного проживання населення спеціально підготовленими працівниками (фахівцями із інтерв'ювання) шляхом безпосереднього опитування (на добровільних засадах) осіб віком 15 років і старше (до 2019 року – 15-70 років), які проживають у відібраних домогосподарствах.

Кожне відібране домогосподарство представляє чітко визначену кількість домогосподарств генеральної сукупності, що забезпечує репрезентативність вибірки

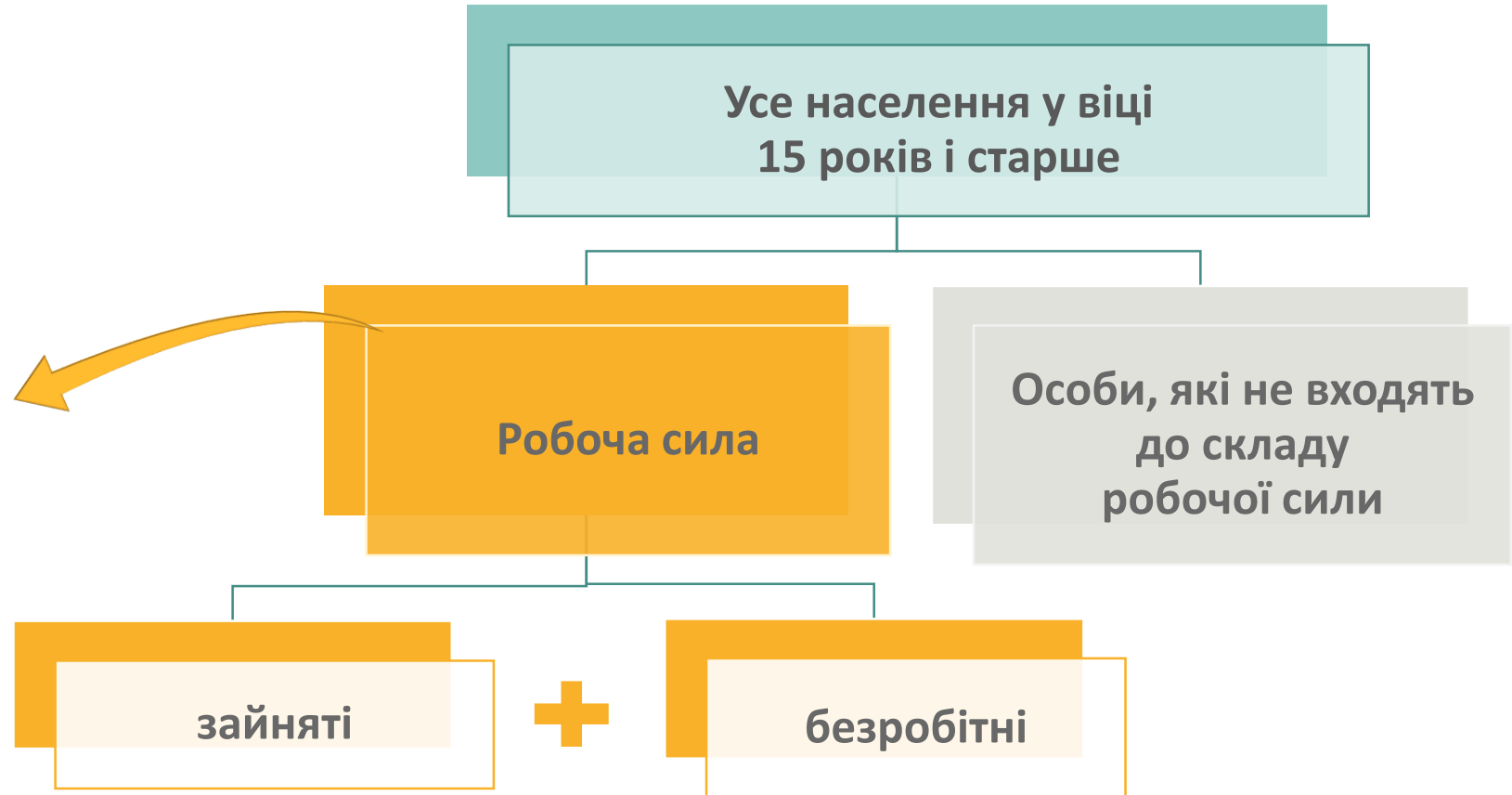
Обсяг щомісячної вибірки домогосподарств для проведення обстеження робочої сили у 2019-2023 роках

	Кількість відібраних домогосподарств, одиниць	У тому числі				Довідково: загальна кількість домогосподарств у 2020 році, тис.
		міські поселення			сільська місцевість	
		усього	великі міста	малі міста		
Україна	15912	9240	4776	4464	6672	14784,3
Область	564	264	120	144	300	481,5

Враховуючи невеликий обсяг представлених у вибірці домогосподарств (приблизно 1 з 900), оцінки отриманих показників є достатньо надійними для рівня України та регіонів. Водночас, інформація у розрізі районів, міст обласного значення, а також нових адміністративно-територіальних утворень (ОТГ) не узагальнюється через низьку надійність.

За результатами ОРС все населення у віці 15 років і старше за статусом участі в складі робочої сили розподіляється на такі **категорії**:

Робоча сила – це населення обох статей у віці 15 років і старше, яке впродовж обстежуваного тижня забезпечувало пропозицію робочої сили на ринку праці.
Зайняті та безробітні в сумі складають робочу силу

ЗАЙНЯТІ

До **зайнятого** населення належать особи, які впродовж обстежуваного тижня здійснювали будь-яку діяльність, пов'язану з виробництвом товарів чи наданням послуг за оплату чи прибуток та знаходились:

«**на роботі**» - відпрацювали хоча б 1 годину на робочому місці

«**не на роботі**» – з причин тимчасової відсутності на робочому місці або особливостей організації робочого часу

БЕЗРОБІТНІ

До **безробітного** населення належать особи, які одночасно відповідають трьом умовам:

не мали роботи (прибуткового заняття)

активно шукали роботу або намагались організувати власну справу впродовж останніх 4 тижнів, тобто робили конкретні кроки протягом зазначеного періоду з метою знайти оплачувану роботу за наймом чи на власному підприємстві

були готові приступити до роботи впродовж 2 найближчих тижнів, тобто почати працювати за наймом або на власному підприємстві з метою отримання оплати або доходу

Особи, які не входять до складу робочої сили

особи, які **шукають** роботу, але **не готові** приступити до неї

особи, що **не шукають** роботу, але **готові** приступити до неї

Потенційна робоча сила

Особи, які бажають працювати, але не готові приступити до роботи впродовж двох тижнів

Особи, які не бажають працювати, тому що не мають необхідності

Критерії визначення основних показників відповідають рекомендаціям Міжнародної організації праці (МОП) та стандартам, прийнятим у статистичній практиці країн Євросоюзу.

Результатом проведення ОРС є узагальнена інформація за демографічними та соціально-економічними характеристиками щодо:

Дані обстеження робочої сили використовуються:

- для аналізу соціально-економічної ситуації в країні, здійснення розрахунків відповідних макроекономічних показників;
- міжнародних порівнянь;
- виконання міжнародних зобов'язань щодо формування інформаційного забезпечення політики у різних сферах життєдіяльності суспільства;
- формування показників гендерної статистики;
- забезпечення вимог спеціального стандарту поширення даних, розробленого МВФ;
- моніторингу ефективності реалізації державної політики на ринку праці;
- розробки й оцінки виконання державних програм зайнятості та програм соціально-економічного розвитку тощо

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

Робоча сила

у віці 15 років і старше

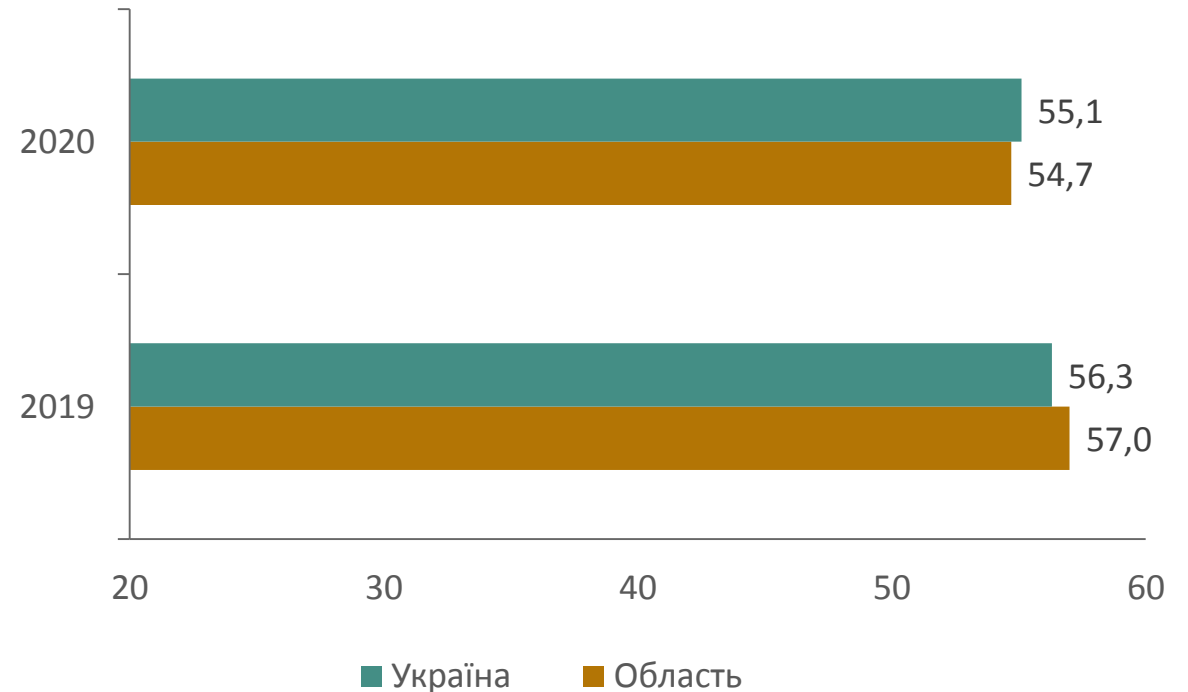
(в середньому за період, тис. осіб)

За результатами обстеження робочої сили, що проводиться за методологією МОП, у 2020р. кількість робочої сили Житомирщини віком 15 років і старше становила **551,8 тис. осіб**, з яких зайняте населення склало 89,1%, безробітне населення – 10,1%.

Рівень участі населення в робочій силі

(у % до населення віком 15 років і старше)

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

Рівень зайнятості та безробіття населення

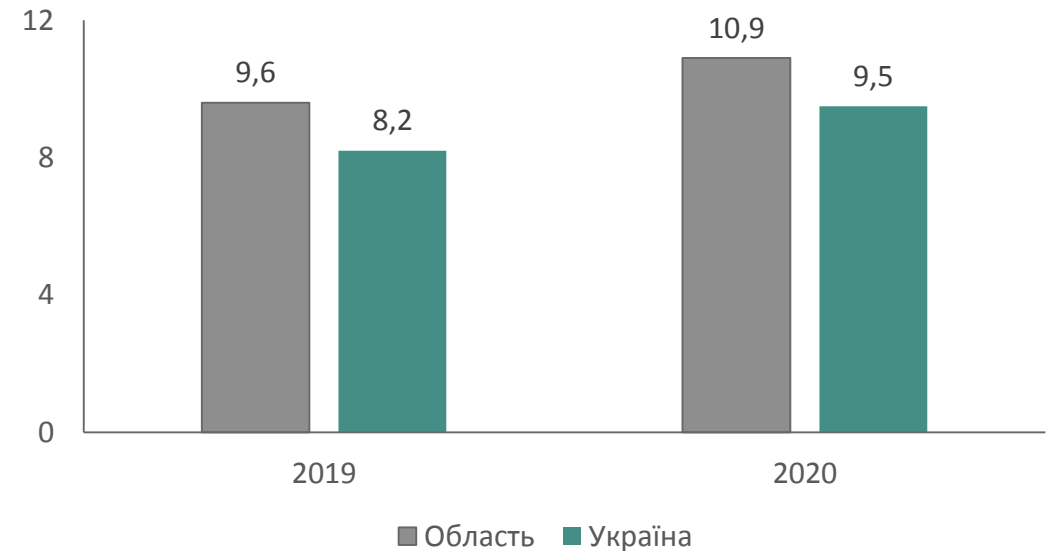
Рівень зайнятості населення області віком 15 років і старше складав у 2020р. 48,7%, що на 2,8 в.п. менше, ніж у 2019р. та на 1,2 в.п., ніж у середньому в Україні:

(у % до населення віком 15 років і старше)

Рівень безробіття населення у віці 15 років і старше в області зріс з 9,6% у 2019р. до 10,6% у 2020р., в середньому в Україні – з 8,2% до 9,5% відповідно:

(у % до робочої сили віком 15 років і старше)

Більше інформації

Вебсайт Держстату <http://www.ukrstat.gov.ua>

Розділ «Статистична інформація»/ «Ринок праці»

у відповідних статистичних продуктах:

статистична інформація, статистичні публікації, файли анонімних мікроданих

Вебсайт Головного управління статистики <http://www.zt.ukrstat.gov.ua>

Розділ Для користувачів / «Статистична інформація»/ «Ринок праці»

Де знайти детальну методологію розрахунків?

Вебсайт Держстату <http://www.ukrstat.gov.ua>

Вебсайт Головного управління статистики <http://www.zt.ukrstat.gov.ua>

Розділ «Методологія та класифікатори»/
«Статистична методологія»/ «Ринок праці»

Методологічні положення обстеження робочої сили, затверджених наказом Держстату від 06.07.2018 №128

Методологічні положення щодо класифікації та аналізу робочої сили й окремих форм трудової діяльності, затверджених наказом Держстату від 27.01.2017 №22